

ورسا	سال هشتم	شماره ۷۸۳
	یکشنبه ۶ اردیبهشت ماه	۱۳۸۸
	برابر با ۱ جمادی‌الاول	۱۴۳۰

هرمزگان شناسی
معرفی شهرهای استان <p>میناب:</p>
<div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div><div><div></div></div></div></div></div>
<div> <div><div></div></div> <div><div></div></div> </div> <div> <div><div></div></div> <div><div></div></div> </div>

حاجی آباد،

این شهرستان در ۱۷۵ کیلومتری شمال بندرعباس واقع است. نسبت به سایر شهرستانهای استان دارای آب و هوایی مطبوع تری می باشد. از نقاط دیدنی و تفریحی این منطقه می توان به آبشار تزنج اشاره کرد .

جاسک:

جاسک یکی از مهمترین بنادر تجاری و صیادی است که آنرا یک دو راس الجاسک نیز نام نهاده اند. از جاذبه های دیدنی این منطقه می توان به ساحل شنی و صخره ای، جنگل حرا، غارهای سادرمن و آبگرم پوراف اشاره کرد . شایان ذکر است که غارهای سادرمن درمیان کوهستانهای شمال شرقی جاسک و در امتداد یکی از شعبات رودخانه جاسک کهنه قرار دارد .

قشم:

میناب از شهرستانهای سرسبز، آباد و با رونق استان و دومین شهر بعد از بندرعباس است. رودخانه پرآب و شیرین میناب، علاوه برآبیاری نخلستانها و مزارع ، آب شرب شهر بندرعباس را نیز تأمین می کند . فاصله میناب تا بندرعباس ۱۰۴ کیلومتر است. قلعه هزاره، باغات انبه ، سد استقلال از جاذبه های دیدنی میناب هستند . پنجشنبه بازار که محل فروش صنایع دستی میناب است از رونق خاصی برخوردار می باشد .

بستک:

بزرگترین جزیره ایرانی خاورمیانه در خلیج فارس است . فاصله قشم تا بندرعباس ۲۲ کیلومتر بوده . از جاذبه های توریستی این منطقه می توان به قلعه پرتغالیها ، غار خریس ، کارگاههای

لنج سازی درگهان ، باشگاه هوایی و معماری محل لافت اشاره کردد . جنگل حرا (مانگرو) یکی از منحصربه فردترین اکوسیستمهای سواحل جنوبی ایران می باشد که مساحتی بالغ بر ۲۰ هکتار را شامل می شود .

فین:
فین یکی از بخشهای شهرستان بندرعباس است و در ۹۰ کیلومتری شمال بندرعباس واقع است . از پتانسیلهای گردشگری این بخش می توان به جاذبه های طبیعی (چشمه، رودخانه ، آبشار و نخلستانهای متراکم) جاذبه های تاریخی (قلعه فین و آسیاب) و مجموعه استخر اشاره نمود .

جزیره کیش حدود ۶۰ کیلومتر مربع مساحت دارد . فاصله آن از راه دریایی تا بندرعباس ۳۰۰ کیلومتر و جزیره قشم ۲۵۵ کیلومتری شمال بندرعباس واقع است . از پتانسیلهای جزیره مرجانی کیش یکی از جذاب ترین جزایر خلیج فارس بوده و از طبیعی زیبا ، سبز و منحصربه فرد با سواحل آرام ، ماسه های مرجانی ، آب زلال و دریای شفاف با انواع ماهیهای رنگارنگ و تنوعی برخوردار می باشد .

ابوموسی:
شهرستان ابوموسی از جنوبی ترین شهرستان کشور ایران محسوب می شود و مجموعه ای از جزایر تنب بزرگ، تنب کوچک ، فارور سبیری را داراست. سواحل بکر و ماهیهای زیبا و رنگارنگ از جاذبه های این شهرستان است.

هرمز!

سلطان نشین گم شده

نوشته و.و. تارن - ترجمه : همایون صنعتی زاده

اگر چند اسمی را که بطلمیوس متذکر آن است کنار پلینی در کتاب پنجم دارد پلینی در کتاب پنجم است.
نکته زه ای درباره کرمان
درد پلینی در کتاب پنجم است.

اماچون در میان دو نقل قول دیگر از انسیکرتیوس وثنارخورس می آید دلیلی است براین که از یکی از این دو نقل شده است.اگر چند اسمی را که بطلمیوس متذکر آن است کنار گذاریم تنها کسی که نکته تازه ای درباره کرمان دارد پلینی در کتاب پنجم است. برای جداسازی گفته های تازه پلینی درباره کرمان نخست باید مطالب کهنه را از نو جدا کرد. معادن ن طلا و رودخانه حامل ذرات طلا ، همان گونه که در مقایسه

هم درسان من ، اغلب شاهزادگان و بزرگ زادگان درجه اول ایران بودند مانند فرخ الدوله – نصرت السلطان – ابوالملک – پسران کامران میرزا نایب السلطنه – علی قلی خان پسر صنیع الدوله – حاجی علی قلی خان پسرحاجی فخرالملک اردلان –عبدعلی خان پسر فخرالملک هدایت – عبدالحسین خان پسر مفتاح الملک برادر ایشان غلامحسین خان – علی خان مفتاح – رحمت الهه خان شیبانی – شاهزاده قیصر میرزا پسر شاهزاده جلال الدوله – غلامحسین خان فروهر – خلیل خان شفاثی – ابراهیم خان رومانی پسر معدل السلطنه – لطف الهه خان پسر حاجی مخیر السلطنه – علی خان اقبال – علی خان پسر مقتدرالملک – میرزا حسین خان نوه نظام الملک و برادر ایشان عبدالعلی خان – فتحعلی خان پسر نظم الدوله – غلامحسین خان وعلی قلی خان و عزیزالله خان و عباسقلی خان

پسران وزیر بقایا و وزیر افخم اولین نخست وزیر دوره مشروطیت – سالارمحمد خان و عبدالحسین خان نوه های وزیر افخم – ابراهیم خان و حسین خان پسران حاجی فطن الملک – شاهزاده محمد حسین میرزا حسین میرزا جهانپانی – فتح الهه خان پسر سردار فاخر – عزیز الله خان پسر سردار گل – پرویزمیرزا پسر شاهزاده افخم الدوله – نورالله میرزا جهانپانی – غلامحسین خان شیبانی – صادق خان شیبانی – غلامحسین خان کلاتری – منصور میرزا جهانپانی – عباس میرزا – علی اکبر خان دفتری– همچنین با اغلب شاکردان کلاسهای بالاتر نیز مرواده داشتیم و مرتب با آنان بحث های سیاسی و غیره می کردیم از جمله آقای علی اکبر دفتری – هاشم هنجتی – محسن رئیس – فضل الهه بهرامی – میرزا مهدی خان پسر اکبر تقی خان قریب– احمد میرزا خسروانی – غلامرضا خان خداداد– مصطفی خان نبوی – آقا خان برومند – ابوطالب خان سمعی حسن سمعی پسر ادیب السلطنه .

به این ترتیب موقعیتی که من به دست آورده بودم، توجه بیشتر دوستانم را به من جلب کرد و همین موضوع سبب شدکه بیشتر به درسها مخصوصاً زبان آلمانی بپردازم و همیشه جزو شاگردان ممتاز کلاس باشم . دوستانم نیز با محبتی که به من داشتند، آنچه از مور سیاسی در خانواده های آنان صحبت می شد به من می گفتند و این موضوع باعث پیشرفت من در سفارت آلمان شد ، چون در موقع برخورد با افسران آلمانی ، مثل بعضی از جوانان کبیج و گنگ نبودم و اسامی رجال و اعضای کابینه دولت رامی دانستم، رجال انگولیل و روسوفیل و آلمانوفل را تشخیص داده معرفی می کردم ، موقعیت من را زود و فوق العاده بالا برد . در راه ناهز اکثر، یکبار آنچه میلچتر آلمان را سر میزن ناهز دیدم . اینتنها هاوک مرا معرفی کرد . آنچه میلچتر می پرسید من صحبت کردم و من بدون تامل و مکث جواب دادم. سایر افسران آلمانی که سر میز بودند با تحسین مرا نگاه کردند. آقای هاوک از خدمات چند هفته ای من اظهار رضایت کرد و گفت: جوانی باهوش و استعداد

کتابتاریخ

میرزا ابولقاسم خان کحال زاده قسمت بیست و چهارم

■ خاطرات میرزا ابولقاسم خان کحال زاده (منشی سفارت امپراتوری آلمان در ایران) در این کتاب مشکلات ایران در جنگ بین المللی ۱۹۱۸-۱۹۱۴ و غارت و چپاول بیگانگان بر سر زمین پشاور ایران بررسی شده است تا نسل جوان و پوینده ما از جفاهایی که بر ایران وارد شده آگاه شوند و بدانند در طول تاریخ چه وقایعی رخ داده است.

■ با تشکر از فریدون دبیری

است واز اغلب جریانات سیاسی اطلاع دارد . سپس موضوع هفت تیر و برخورد با مرا، برای آتاشه ملیچترو دیگران تعریف کرد .

آتاشه ملیچتر، مردی پارک اندام ، قد بلند و خبلی جدی ، همیشه لباس غیر اونیفورم می پوشید . نام او گنت ژوژکانیتس و درجه اش مائزری بود ولی اغلب او را سرهنگ خطاب

می کردند . نام دو نفر افسر دیگر یکی پترپاشن بود که بعداً به افغانستان رفت و دیگری اونیسیلد که متصدی اسلحه و مواد منفجره بود . آشپز در کنت کانیتس هم یک آلمانی اطریشی نام بامیریش بود .

یکشنبه ۲۲ ذیقعد ۱۳۳۳ قمری = ۱۰ مهر ۱۲۹۴ شمی= ۲۹ اکتبر ۱۹۱۵ میلادی

۸شنبه ۲ ذیقعد ۱۳۳۳ قمری= ۲۷ شهریور ۱۲۹۴ شمی= ۱۹ سپتامبر ۱۹۱۵ میلادی

میرزا میرزا محمد حسین میرزا حسین میرزا جهانپانی – فتح الهه خان پسر سردار فاخر – عزیز الله خان پسر سردار گل – پرویزمیرزا پسر شاهزاده افخم الدوله – نورالله میرزا جهانپانی – غلامحسین خان شیبانی – صادق خان شیبانی – غلامحسین خان کلاتری – منصور میرزا جهانپانی – عباس میرزا – علی اکبر خان دفتری– همچنین با اغلب شاکردان کلاسهای بالاتر نیز مرواده داشتیم و مرتب با آنان بحث های سیاسی و غیره می کردیم از جمله آقای علی اکبر دفتری – هاشم هنجتی – محسن رئیس – فضل الهه بهرامی – میرزا مهدی خان پسر اکبر تقی خان قریب– احمد میرزا خسروانی – غلامرضا خان خداداد– مصطفی خان نبوی – آقا خان برومند – ابوطالب خان سمعی حسن سمعی پسر ادیب السلطنه .

چهارشنبه ۱۱ ذیقعد ۱۳۳۳ قمری = ۳۰ شهریور ۱۲۹۴ شمی = ۲۳ سپتامبر ۱۹۱۵میلادی

در این روزماموران روسیه تزاری به استقلال و بی طرفی ایران ضربه ای دیگر زدند و قنسول عثمانی را دررشت توقیف کردند. ابتدا قزاقهای روسی به اتفاق نایب قنسول روس راههای اطراف قنسولخانه عثمانی را بستند و بعد نایب قنسول روس را با عده ای قزاق به آنجا وارد شدند و قنسول عثمانی و دو نفر از اعضای قنسول را دستگیر کردند و با بیرق ماه و ستاره ه و تمام اسناد و بایگانی قنسولخانه عثمانی به بندر انزلی (بندر پهلوی) و از آنجا به روسیه فرستادند. اهالی رشت در اطراف قنسولخانه ازحام کردند و کسبه رشت دکاکین و بازارها و کاروانسراها را بستند . حکمران وحشت زده گیلان تهدید کرد از رشت خارج خواهد شد . چهارشنبه ۱۸ ذیقعد ۱۳۳۳ قمری= ۶مهر ۱۲۹۴ شمی= ۲۹ سپتامبر ۱۹۱۵میلادی

نصرتالله میرزا فرزند وجیه الله میرزا سپهسالار ، برادر عین الدوله ملقب به امیراعظم حاکم شاهرو و سمنان و دامغان ، شب دراطاق خواب باغ شخصی خود واقع در عباس آباد شاهرو به دست دو تن از نوکران خود با موزر و تفنگ چهارپاره کشته شد . قاتلان یکی تاروردی (ترکمن) و دیگری امیل (ارمنی) درشکه چی بودند که خود را اسماعیل معرفی می کرد . هر دو فرار کردند و تا مدتی اثری از آنان پیدا نشد . بعد امیل در تهران سورجی درشکه کرایه ای ارتکاب قتل را منکر شد . در تمام شهر شایع شد که این دو نفر نیز از اتباع روسیه تزاری بوده اند. شاهزاده امیراعظم مدتی حکومت کرمان را بعد از مراجعت از کرمان چندی معاون وزارت جنگ بود . بدالله میرزا عضدی که تا چند سال قبل حیات داشت و آخرین سمتش تصدی وزارت خارجه بود پسر بزرگ او و به همان لقب پدرش معروف و مشهور بود. وی اخلاقی بسیار پسندیده داشت و مورد توجه اغلب رجال و سیاستمداران قرن اخیر بود .

یکشنبه ۲۲ ذیقعد ۱۳۳۳ قمری = ۱۰ مهر ۱۲۹۴ شمی= ۲۹ اکتبر ۱۹۱۵

امروز پرنس روس وزیر مختار آلمان و کلیه اعضای سفارت از عمارت ییلاقی شمیران (توریش) پل رومی) به عمارت سفارت در خیابان علاءالدوله (فردوسی) نقل مکان کردند و اداره و ایستة نظامی آلمان به خیابان امتداد خیابان علاه الدوله نزدیک خندق (خیابان فردوسی) انتقال یافت. این خانه به یکی از تجار بازار متعلق بود که بعدها آقای عدال الملک دانرگ خرید و ساختمان آنرا تغییرداد و درآنجا سکونت کرد . هنوز یک قسمت کوچک آن در خیابان فردوسی باقیست . عمارت مزبور محل بود .

طبقه پائین دارای زیرزمین های قابل سکونت و طبقه بالای آن دارای چندین اتاق بزرگ و کوچک بود و یکتن از افسران و کارمندان آلمانی در آنجا سکونت می کردند . آقای وابسته و کارمندان نظامی و افسران آلمانی هم در همین جا سکونت داشتند .

از منبع تازه ای به دست آمده (و شهرهای ناحیه ی ((زتیس)) و ((السکاندریه)) اند (ذکر این شهر آخری در نزدیکی های ((ولا شگرد)) در ((تاریخ نویسان اسکندر)) آمده است.

در(۱۱۰ و ۶) پس از آوردن اسم هرمزیا می گوید منبع او یادآور بندری یونانی – مقدونی در خلیج هرمز است. منبع جاسگ را منسوب به اسکندر می داند . اما اسکندر هرگز به آن جا نرفت. (نثارخوس هم در آن جا مذبح بنا نکرد) .

این مطلب بایستی در منابع هلنیستی آمده باشد .

می گوید ((جوبا)) درآوردن نام دو مکان کوتاهی کرد.

یکی شهر((امانی)) و دیگری بندر ((امانا))که در آثار مولفین قدیم تر از آنها به عنوان بندرهای کرمان ، که یونانیان به آنجا رفت و آمد می کنند ، یاد شده است. در این جا پلینی به پیروی از ((جوبا)) ساحل عربستان را از ((کرهه)) رو ((به جنوب)) وصف می کند. همانند ((جوبا)) می پندارد ((امانا)) نیز مانند ((آمانی)) در عربستان است. این گفته بی ارزش است. زیرا در سیاحت نامه ۶ آشکارا ذکر شده((امانا)) در کرمانیا و واقع در ((خلیج اورمز)) است . پلینی((امانا)) را با((امانی)) واقع در کرانه عربستان مخلوط کرده است. اسم ((آمانی)) به صورت ((عمان)) نوام آورده است. تردیدنیست همین مردم یا قوم در هر دوسوی تنگه پارگ (هرمز) فعالیت می کرده اند. بنابراین در روزگار سیادت یونانیان ((هلنسیم)) ((امانا)) از بندرهای پررفت و آمد کرمانیا بوده است . مولف سیاحت نامه خود شاهد این رونق وشگوفای بوده است.

آنچه بطلمیوس در بند هجدم، جلد ششم جغرافیای خویش در این باره می گوید آنک است . افزون بر تعدادی اسامی بومی محل از سه شهر در کرمانیا اسم می آورد . الکساندریه، پایتخت کرمانیا(حتماکرمان) وهرمزخانه(هرمزویا). این اسم آخری بی تردید همان پرتوس مستنوم واقع در ((هرمزویه)) پلینی است.

مجتمع آجر و کاشی شیر کوه یزد
توزیع کلی و جزئی کاشی و سرامیک طبق لیست کارخانه
تولید کننده بلوک تیغه ۱۰و ۱۵ و سقفی
شعبه ۱: بخ دانشگاه، جنب بانک مسکن شعبه مرکزی، بلوار مصطفی خمینی
مجتمع تجاری اوقاف، جنب عطاری رحیان، کهدویی
۰۹۱۷۱۰۱۶۱-۰۹۱۷۳۳۳-۰۹۱۱۵۳۰۰-۰۶۶۷۰۹۳۰-۶۶۶۱۸۳۱

۵ قشم بزرگترین جزیره ایرانی خاورمیانه در خلیج فارس است . فاصله قشم تا بندرعباس ۲۲ کیلومتر بوده . از جاذبه های توریستی این منطقه می توان به قلعه پرتغالیها ، غار خریس ، کارگاههای لنج سازی درگهان ، باشگاه هوایی و معماری محل لافت اشاره کرد

مردان تاریخ

سدید السلطنه که بود ؟

■ احمد سایانی

محمد علی کبابی فرزند احمد حاج خان سرتیپ معروف به سدید السلطنه در ۲۱ رجب سال ۱۲۹۱ هـ. ق برابر با ۱۲۵۳ خورشیدی در بغداد متولد شد و درسال ۱۳۱۴ با پدر خود به ایران مهاجرت نمود و بعد از سفرهای بسیار ، در بندرعباس ساکن شد و سالها در مشاغل گوناگون مانند کفالت و کارگزاری بنادر– کارگزاری دولت روسیه در بندرلنگه – وکالت کنسولگری روسیه در بندرعباس و معاونت حکومت بنادر جنوب خدمت کرد. مرحوم سدید ، نوشتن کتاب ّ بندرعباس و خلیج فارس را آن طور که خود بیان کرده از سال ۱۳۲۴ هـ . ق برابر با ۵۲۸۵ هـ.ش آغاز نمود و ۵ سال بعد در سال ۱۳۲۹ هـ . ق برابر با ۱۲۹۰ خورشیدی به پایان رسانده است.

در سن ۶۷ سالگی به سال ۱۳۲۰ خورشیدی در بندرعباس ، چشم از جهان بسته و در قبرستان سید کامل به خاک سپرده شده است. ناگفته نماند مرحوم سدیدالسلطنه شعر هم می سروده و تخلص عاری است .

آثار سدیدالسلطنه

مرحوم سدید علاوه بر کتاب بندرعباس و خلیج فارس نوشته های دیگری نیز داشته است که عبارتند از : سفرنامه یا التذقیق فی سیر الطریق ، مفاتیح الادب فی تواریخ العرب در چهار جلد و جلد دوم همین کتاب که در مورد بحرین است با مقدمه مرحوم میرزا محمد حسین خان ذکاءالملک فروغی در تهران به چاپ رسیده است .

همچنین کتابهایی چون معاص اللثانی و مناراللایلی در دو جلد ، خلاصه فارسانامه ناصری، برهان فارسانامه ناصری، برهان سدید درباره مسقط ، صید مروارید یا الناص فی الاحوال الغوص و الغواص، احوام اهرم و انگستان ، شقایق النعمان در احوال مسقط و عمان ، احوال طایفه قشقانی ، تذکر شوشنامه، احوال لنگه و شیوخ آن ، رساله ۱۲۵ اصطلاح کشتی ، رساله اوزان جو، دارد .

مرحوم سدید با کتیکاو ی و دقت زایدالوصف به مسائل و حوادث زمان ی نگریسته و در تحقیقات خود حتی نکات بسیار ریز نیزذغفلت نکرده است .

به نظرمی رسیده که مشاغل اداری، وسیله ای بوده تا او امکانات موجود را به خدمت تحقیق و تنبیح در اوضاع و احوال مردم و شهرها و آبادی ها ، درآورد ، و به مطالعه در تاریخ و جغرافیای محیط اطراف خود و مردم آن زمان بپردازد او در تمام سفرها و دید و بازدیدها ، نویسنده ای همراه داشته و آنچه را که لازم دانسته ، ثبت کرده و نویسنده (کاتب) نوشته است .

منزل او در بندرعباس در خیابان بهادر جنوبی، اول کوچه کارگرهای بود که بعد از حیات او ، به نام منزل ”ستاسیس“ نوزدختری آن مرحوم شناخته می شد . خانه مذکور با معماری سنتی بنا شده بود از بناهای با شگوهی نادره به شماری رفت و آمده ۱۲۴خورشیدی برای مدتی ادسرای بندرعباس بود؛ اما سرانجام زیر ضربه های بیلق گلنگ ، از پای درآمد و به جای آن بازارچه ای بنا گردید که هم اکنون به نام ” پاساژ ستایش “ شناخته می شود نام کوچه کارگزاری هم ، یادگار دوران است که مرحوم سدید ، کارگزار دولت در بندرعباس بوده است.

این کوچه که بهتر است آن را بازار بدون سقف بنامیم از طولانی ترین کوچه های شهر بندرعباس است که از یک جهت به خیابان بهادر و از جهت دیگر به خیابان دکتر شریعتی (شاه حسینی سابق) وصل است و در طرف ضلع شمالی و جنوبی آن سابقا چند سازمان اداری مانند ژاندارمری (امنیه) آمار و ثبت احوال، نظام وظیفه ، تلفنخانه و چند موسسه بازرگانی مهم مانند شرکت تجارتی ”گری مکزی“ و چند حمام و گاراژ و کاروانسرا مانند گاراژ و حمام ناظم پور ، باربری متحده ، باربری ”شریف و دو کاروانسرای بزرگ از بناهای دوران کارگزاری ”عبدالله خان مدحت الوزاره “ و ”شجاع نظام “ نایب الحکومه بندرعباس ، قرار داشت و امروز چنان که اشاره شد همچون بازاری بزرگ ، بسیاری از صاحبان های مختلف و کسبه را در خود جای داده است .

از بناهای جدید در این کوچه باید به ساختمان مسجد امام علی (ع) اشاره کرد که به نام ” مسجد یزدی ها “ نیز شهرت دارد و روزی که به بهره برداری برسد ، در ردیف بزرگترین مسجد شهر در خواهد آمد . مجموعه آثار مکتوب مرحوم سدید ، در اختیار دانشگاه تهران قرار گرفته و متاسفانه تاکنون جز چندتایی، چاپ و منشر نشده ، امید است با بیکری های استاد احمد اقتداری ، تمام آثار آن محقق گرانقدر و الا مقام چاپ و منشر شود .

دلتا رایانه

فروش اقساطی رایانه

با شرایط ویژه

حداکثر اقساط ۳۶ ماه

آدرس:
بندرعباس، پاساژ
هرمز، طبقه اول،
واحد ۲۰۵
تلفن ۲۲۴۶۵۴۳

به منظور حفظ تنوع زیستی، ساختار جمعیتی و اکوسیستم آبزیا ن، باید از روشهای

عاری از خطرات زیست محیطی استفاده کرد

● **روابط عمومی اداره کل شیلات هرمزگان**